

Z Chatupek znovu vjíždíme do České republiky. Tentokrát do vesnice **Šilheřovice**, kde můžeme obdivovat okázalý zámek. Odtud po malebně vedených cyklostezkách naposledy překročíme hranici. Už na polské straně, v **Krzyżanowicích**, když na tachometru máme najeto už 21 km, dorazíme k **Růžovému zámku v Krzyżanowicích**, a o něco později k **Muzeu Černého dubu pod širým nebem**.

Další obcí na trase výletu je **Tworków**. Dorazíme tam po nepřehledné silnici vedené poli, a pak po dobré cyklostezce táhnoucí se podél státní silnice. V Tworkově nejdříve projedeme kolem **kostela sv. Petra a Pavla**, pak kolem unikátní **zříceniny zámku Reiswitzů** s věží zpřístupněnou návštěvníkům, na jejímž vrcholu se nachází vyhlídka. Následně podél **zámeckého parku** a rybníku Trzeciok přijedeme k historické **aleji Hroza**, která nás mezi více než 100letými lipami, javory a jírovci dovede do Bieńkovic, abychom nahlédli do v Polsku největšího soukromého **Kovářského muzea**.

Za Bieńkovicemi opustíme obec Krzyżanowice a po protipodřadné hrázi směrujeme do Ratiboře. Celý úsek měří asi 4 km. V **Ratiboři** střídavě po veřejných komunikacích a cyklostezkách dojedeme k železničnímu nádraží, kde po 41 km jízdy svůj výlet zakončíme. **Autor trasy: Damian Bertowski.**

Zveme na výpravu po zdejších nejzajímavějších zákoutích, do obce Krzyżanowice, města Bohumín, Šilheřovice (hluč. Šuleřovice), Hati a Piště. Právě zde – dodejme, že pro nalákání – spojila železnice dvě monarchie, a finanční zájmy mocných rodů, např. Rothschildů a Lichnovských. Cesty osudu přivedly do okolí slavné skladatele – Beethovena a často se zamilovávajícího Liszta. Najdeme tu také unikátní oderské meandry, nahlédneme do nejstarší polské kovárny a na hraniční přechod pamatující časy studené války, který dnes využívají zejména filmaři.

Obec Krzyżanowice s Bohumínem, Hatí, Piští a Šilheřovicemi pojí partnerství, které přináší příležitost k novým přátelstvím a spolupráci v rámci přeshraničních projektů. Most Chatupki-Bohumín o délce 135 metrů byl postaven v roce 1898 během pouhých tří měsíců, k 50. výročí panování Františka Josefa, císaře Rakouska, krále Uher a Čech, markraběte Moravy a knížete Horního Slezska. Přivedení kolejí v polovině 19. století umožnilo úsilí knížat Lichnovských – pánů na Krzyżanowicích, a Rothschildů, bohatých bankéřů z vídeňské linie. Těm druhým patřil zámek v Chatupkách, a rozsáhlým parkem obklopený palác v Šilheřovicích. Novobarokní zámek společně s parkem si lze prohlédnout. Uvnitř se ukrývá restaurace a okolní park se dnes proměnil v jedno z největších golfových hřišť ve středovýchodní Evropě.

Ve Starém Bohumíně, odhadem sto padesát metrů od Jubilejního mostu císaře Františka Josefa, navštívíme krásné náměstíčko,

farní kostel ze 14. století, prohlédneme si starou radnici z roku 1898 a krásně zrekonstruovanou restauraci a hotel *Pod Zeleným dubem*.

V oblasti původního městečka, podél polských Chatupek a Zabełkowa, se dochovaly Meandry Odry – oblast zapsaná na seznam lokalit soustavy Natura 2000, v níž řeka sama utváří svůj tok. Velké oblíbené se těší na meandrech pořádané plavby, a dokonce závody dračích lodí.

V sousedství zámku se dochoval hraniční přechod z časů studené války. Dodnes existuje žlutý přístřešek přechodu a služební místnosti celníků a pohraničnicků je jednu z nejcennějších filmových lokací ve Slezsku. Na místě bývalé kancelářské budovy celní správy vzniklo Centrum Horní Odry. V nedalekém Zabełkowě se dvakrát ročně, na jaře a na podzim, pořádají srazy milovníků starých vozidel. V květnu a v září, se stává pozadím pro velký jarmark na hranici. Obchoduje se tu se starožitnostmi, ale i českými lázeňskými oplatky. Schází se na nich stejně tolik Čechů jako Poláků.

Krzyżanowický zámek ze začátku 18. století obklopený skvělým parkem, se zapsal do historie díky dvěma velkým skladatelům – Ludwigu van Beethovenovi a Ferenci Lisztovi. V Krzyżanowicích rozhodně musíme nahlédnout do kostela sv. Anny z 18. století. Nad vstupem uvidíme kartuši se znakem Lichnovských a uvnitř jimi založený pozdně barokní oltář s obrazem patronky.

Naším dalším cílem je Tworków. Turista zde může strávit spoustu času při prohlídce barokního kostela sv. Petra a Pavla, zámku a parku. Z centra Tworkowa se vyplatí vyrazit do lesa Urbanek. Nachází se u něj poutní pozdně barokní kostel sv. Urbana z konce 18. století. Největší atrakcí Bieńkovic je kovárna, která tu je v provozu od začátku 18. století. Jde o nejstarší místo tohoto typu v Polsku.

Hatí probíhá mezinárodní cyklotrasa č. 5 Jantarová stezka. Stojí tu barokní kostel sv. Matouše vystavěný v roce 1731 jezuitskou kolejí. Nedaleko, se nachází přírodní rezervace Dařanec. Ve směru na Hlučín se nachází vojenský skanzen skládající se z betonových bunkrů vybudovaných v rámci předválečného hraničního opevnování Československa.

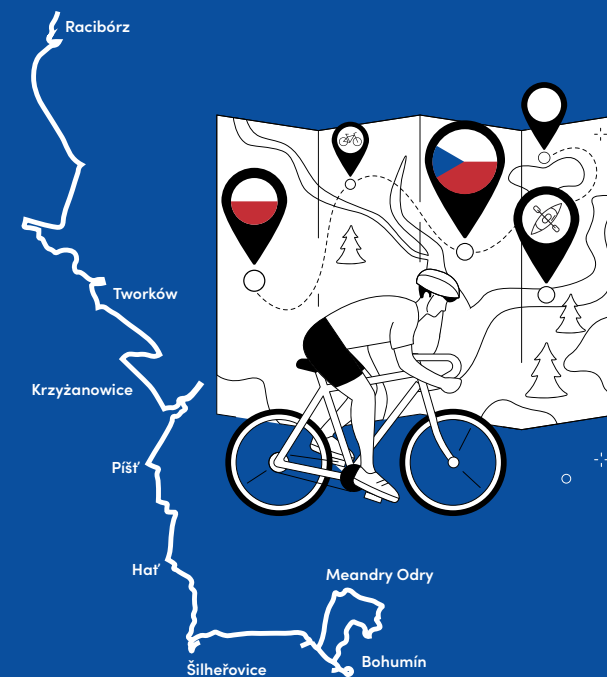
V Pišti, jedné z nejstarších obcí Opavského Slezska zmiňované už v roce 1228, stojí za návštěvu farní kostel sv. Vavřince s novogotickou farou. Současná podoba chrámu je výsledkem přestavby z počátku 20. století, budova je datována do roku 1743. Nedaleko kostela uvidíme oktagonální kapli sv. Jana Nepomuckého z konce 19. století. Do Piště se stojí za to vypravit v srpnu, na velký odpust (pouť) sv. Vavřince.

Projekt nr CZ.11.2.45/0.0/0.0/16_013/0002986 pn. „Turysta na pograniczu“, współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz budżetu państwa RP „Przekraczamy granice” w ramach „Funduszu Mikroprojektów 2014–2020 w Euroregionie Silesia” w Programie INTERREG V-A Republika Czeska – Polska.

NA SZLAKU GÓRNEJ ODRY

Gmina Krzyżanowice, Bogumin, Hać, Piszcz i Szylierzowice

NA TRASE HORNÍ ODRY

Obec Krzyżanowice, Bohumín, Hać, Pišť a Šilheřovice

Gmina Krzyżanowice

Trasa rowerowa swój początek ma w Chałupkach, a kończy się w Raciborzu. Całkowita długość trasy wynosi 41 km, ale jej przebieg umożliwia jej skrócenie. Najkrótszy wariant przez Chałupki, Stary Bogumin i Zabełków liczy niecałe 9km. Trasa przebiega również w pobliżu dworców kolejowych w Krzyżanowicach i Tworkowie, które umożliwiają wcześniejsze zakończenie wycieczki kolejno po 22 i 29km. Aż 86% trasy przebiega drogami o nawierzchni asfaltowej, pozostałą część stanowią drogi szutrowe na wałach wzdłuż zbiornika Racibórz Dolny oraz gruntowa aleja Hroza między Tworkowem a Bieńkowicami.

PRZEBIEG TRASY

Wycieczka rozpoczyna się przed dworcem PKP w Chałupkach, skąd drogami publicznymi, zgodnie z zielonymi oznaczeniami szlaku rowerowego, jedziemy do jednej z największych atrakcji turystycznych regionu – **zamku w Chałupkach**.

Następnie mostem granicznym na Odrze wjeżdżamy do Czech, aby zwiedzić rynek w **Starym Boguminie**. Po krótkiej wizycie u sąsiadów tą samą trasą wracamy do Chałupki i kierujemy się na ścieżkę rowerową **Graniczne Meandry Odry**. Odcinek ten ma około 3km długości, wyłączone jest z ruchu samochodowego i zachwyca piękną przyrodą oraz meandrującą rzeką, którą można podziwiać z wysokości na 27 metrów wieży widokowej.

W **Zabełkowie** wjeżdżamy na drogę rowerową, która wprowadza nas do Chałupki. Na tym etapie, po 9km, można zakończyć wycieczkę lub jechać dalej, odwiedzając kolejne atrakcje polsko-czeskiego pogranicza. Z Chałupki ponownie wjeżdżamy do Czech. Tym razem do wsi **Szylerzowice**, gdzie podziwiać można okazały zamek. Stamtąd malowniczo poprowadzonymi drogami rowerowymi ostatni raz przekraczamy granicę. Już po polskiej stronie, w Krzyżanowicach, mając na liczniku przejechane 21km docieramy do **Pałacu Różanego w Krzyżanowicach**, a chwilę później do **plenerowego Muzeum Czarnego Dębu**.

Kolejną miejscowością na trasie wycieczki jest **Tworków**. Docieramy tam małą ruchliwą drogą poprowadzoną przez pola, a potem dobrą drogą rowerową pociągniętą wzdłuż drogi krajowej. W Tworkowie najpierw przejeżdżamy obok **kościółki pw. św. Piotra i Pawła**, potem obok niezwykłych **ruin zamku Reiszowiczów** z udostępnioną dla zwiedzających wieżą, na szczycie której znajduje się punkt widokowy. Następnie wzdłuż **Parku Zamkowego** i stawu Trzeciok docieramy do zabytkowej **Alei Hroza**, która między ponad 100-letnimi lipami, klonami i kasztanowcami doprowadza do Bieńkowic, aby zająrzeć do największego w Polsce prywatnego **Muzeum Kowalstwa**.

Za Bieńkowicami opuszczamy gminę Krzyżanowice i wałem przeciw-powodziowym kierujemy się do Raciborza. Cały odcinek liczy ok. 4km długości. W **Raciborzu** na przemian drogami publicznymi i rowerowymi dojeżdżamy do dworca PKP, gdzie po 41km jazdy kończymy wycieczkę. **Autor trasy: Damian Bertowski**.

Zapraszamy na wędrowkę do najciekawszych zakątków gminy Krzyżanowice, miasta Bogumina, Szylerzowic (czes. Šilheřovice, hulcz. Šuleřovice), Hacı (czes. Hač) oraz Piszcz (czes. Píšť). To tu właśnie kolej żelazna połączyła dwie monarchie, a finansowe interesy – możliwe rody, m.in. Rothschildów i Lichnowskich. Ścieżki życia przywiodły w okolice słynnych kompozytorów Beethovena i Liszta. Tu też znajdziemy unikalne odrzańskie meandry, zajrzemy do najstarszej polskiej kuźni i na przejście graniczne pamiętające czasy zimnej wojny, wykorzystywane dziś przez filmowców.

Gminę Krzyżanowice z Boguminem, Hacı, Piszczem i Szylerzowicami łączy partnerstwo, dając okazję do nowych przyjaźni i współpracy w ramach transgranicznych projektów. Długi na 135 metrów most Chałupki-Bogumin wzniesiono raptem w trzy miesiące, w 1898 roku, w 50. rocznicę panowania Franciszka Józefa, cesarza Austrii, króla Węgier i Czech, margrabiego Moraw i księcia Górniego Śląska. Doprowadzenie w połowie XIX wieku kolei było możliwe dzięki staraniom książąt Lichnowskich – panów na Krzyżanowicach, oraz Rothschildów, możnych bankierów z linii wiedeńskiej. Do tych drugich należał zamek w Chałupkach oraz otoczony rozległym parkiem pałac w Szylerzowicach. Neobarokowy pałac można zwiedzać. Wnętrze kryje restaurację, a okoliczny park to dziś jedno z największych w Europie Środkowo-Wschodniej pól golfowych.

W przygranicznym starym Boguminie, raptem sto pięćdziesiąt metrów od Mostu Jubileuszowego Cesarza Franciszka Józefa, zwiedzimy stary rynek, XIV-wieczny kościół farny, obejrzymy stary ratusz z 1898 roku oraz pięknie odrestaurowaną restaurację i hotel *Pod Zielonym Dębem*.

W rejonie starego miasteczka, wzdłuż polskich Chałupki i Zabełkowa, przetrwały Meandry Odry – obszar wpisany na listę Obszarów Natura 2000, w którym rzeka sama kształtuje swój bieg. Dużą popularnością cieszą się organizowane na meandrach spływy, a nawet wyścigi smoczycy łodzi.

W sąsiedztwie zamku przetrwało przejście graniczne z czasów zimnej wojny. Istniejąca do dziś żółta wiata przejścia oraz pomieszczenia służbowe celników i pograniczników stanowią jedną z cenniejszych filmowych lokalizacji na Śląsku. W miejscu dawnego biurowca administracji celnej powstało Centrum Górnej Odry. W niedalekim Zabełkowie dwa razy w roku organizowane są zloty miłośników starych pojazdów. W maju i we wrześniu, byłe przejście graniczne staje się tłem dla wielkiego jarmarku na granicy. Handluje się tu antykami, starociami, ale i czeskimi oblatami. Tyle samo na nim Czechów, co Polaków.

Krzyżanowicki pałac z początku XVIII w. wpisał się do historii za sprawą dwóch wielkich kompozytorów – Ludwiga van Beethovena i Franciszka Liszta. W Krzyżanowicach koniecznie trzeba zająrzeć do XVIII-wiecznego kościoła pw. św. Anny, gdzie nad wejściem zobaczymy kartusz z herbem Lichnowskich, a we wnętrzu ufundowany przez nich późnobarokowy ołtarz z obrazem patronki.

Kolejną miejscowością wartą obejrzenia w gminie Krzyżanowice jest Tworków. Turysta zwiedzi tu barokowy kościół pw. świętych Piotra i Pawła, zamek oraz park. Z centrum Tworkowa warto zająrzeć do lasu Urbanek, gdzie znajduje się pątniczy, późnobarokowy kościół pw. św. Urbana z końca XVIII w. Największą atrakcją Bieńkowic jest kuźnia, działająca tu od początku XVIII w. To najstarsze takie miejsce w Polsce.

Przez Hač przebiega międzynarodowa trasa rowerowa nr 5 Szlak Bursztynowy. Znajduje się tu barokowy kościół pw. św. Mateusza, wzniesiony w 1731 r. przez kolegium jezuitów. W pobliżu znajduje się rezerwat przyrody Dařanec. W kierunku Hlučina znajduje się skansen wojskowy składający się z betonowych chat z bali, wzniesionych w ramach przedwojennych czechosłowackich umocnień granicznych.

W Piszczu – jednej z najstarszych, wzmiankowanych już w 1228 r. miejscowości na Śląsku Opawskim – warto obejrzyć kościół parafialny pw. św. Wawrzyńca z neogotycką farą. Obecny kształt świątyni to efekt przebudowy z początku XX w. starszej, datowanej na 1743 r. budowli. Niedaleko kościoła zobaczymy osmiokątną kaplicę św. Jana Nepomucena z końca XIX w. Warto zająrzeć do Piszcz w sierpniu, na wielki odpust św. Wawrzyńca.

Cyklotrasa začíná v Chałupkách a končí v Ratiboři. Celková délka trasy činí 41 km, ale její průběh umožňuje zkrácení. Nejkratší varianta přes Chałupki, Starý Bohumín a Zabełków představuje necelých 9 km. Trasa také vede nedaleko železničních nádraží v Krzyżanowicích a Tworkově, což umožňuje dřívější ukončení výletu po ujetí 22 nebo 29 km. Celých 86 % trasy vede po cestách s asfaltovým povrchem, zbývající část představují kamenité cesty na hrázech podél nádrže Racibórz Dolny a polní cesta Hroza mezi Tworkowem a Bieńkowicemi.

PRŮBĚH TRASY

Výlet začíná u nádraží PKP v Chałupkách, odkud se po veřejných komunikacích řídíme zeleným značením cyklostezky, jedeme k jedné z největších turistických atrakcí regionu – **zamku v Chałupkách**.

Následně po hraničním mostě přes Odru vjedeme do České republiky, abychom navštívili náměstí ve **Starém Bohumině**. Po krátké návštěvě u sousedů se po stejné trase vracíme do Chałupki a zamíříme na cyklostezku **Hraniční meandry Odry**. Tento úsek měří asi 3 km, je mimo automobilový provoz a okouzljuje nádhernou přírodou a meandrující řekou, kterou můžeme obdivovat i z 27 metrů vysoké rozhledny.

V **Zabełkove** najedeme na cyklostezku, která nás dovede do Chałupki. Tuto etapu můžete po 9 km ukončit nebo ve výletu pokračovat a navštívit další atrakce polsko-českého pomezí.